

afegint-hi altres mencions, entre elles, unes de tardanes alterades per una refecció d'etim. pop. *Cumba d'arns*) (aa. 1161, 1188, 1220), havent estat interpretat com si *Cumba D-arnac* significués 'coma d'arços o arns'.

Darnacolleta, fou el nom antic del poble de Santa Llocaia, a l'alta Cerdanya (entre Er i Osseja), format per una munió de veïnats esparsos: ço que explica la denominació, pròpiament 'bocins arpegats', com vaig explicar en *DECat* III, 372b13ss. Cf., semànticament, *Falandrallo*, veïnat de cases escampades, te. Valdealgorfa (a la frontera catalana d'Alcanyís) = port. *faldralho*, cast. (*h*)*andrajo* (veg. *DECH*, s. v.), o sigui 'menuderies' > 'cases disperses'. *Darna collecta* a l'Acte C.Sd'Urg., de 839 (ed. PPujol, n.º 177). Ponsich (*Top.*, 146) hi afegeix *Dornaculerta* a. 997 (sic? o *-ecta*?) i «S. Leocadia de *Darna Collecta*» 1163.¹

El nom es repeteix en altres llocs: *Darnaculleta* cognom, propi de Calonge de les Gavarres (1955). Sobre un altre em crida l'atenció el savi amic taradellenc Pladevall: a l'Acte de consagració de la vila vigatana de Taradell, a. 1076 figura com afrontació Est: «in serra de *Darna collecta*», i en un doc. de 1602 que ell ha trobat en el mas, figura un mas del terme afrontant entre Taradell i la «vilella de *Darnaculleta*». En lliçó mutilada ja a. 946: «castro Taratello --- in ville *Darnacole* ---» (2 lletres il·legibles), pergami original (*Dipl. Cat. Vic* § 237, p. 201).

En particular *Dernacueille*, mun. de l'Aude, en el Carcassès, c.º Moutoumet (avui pron. «*Darnaculheto*»), que Sabarthès documenta com *Dernacollecta*, 1318, i formes quasi iguals 1351, 1354, i altres 11 medievals; ja me'n vaig ocupar en el *DECat* i en *Btr. z. Nfg. N. F.* VIII, 273; aquí vaig explicar *-collecta* com el resultat d'una dissim. del cèltic CON(U)ICTO- 'company, associat' amb dissimilació N-N > l-n, ajudada per la influència del ll. COLLECTUS (veg. els detalls en la n.º 9 del *DECat*).

En el *DECat*, 372b35-36, provo que es va produir també una variant *tarna* del cèltic DARNÓ-, de la qual dono també explicació lingüística (573a5-16), i que també apareix en gascó (*TVAr.Gc.*, s. v. *estarnà*). D'aquesta deu ser derivat el nom de l'antiga vila de *Tarnadella*, en el Ripollès; jo vaig recollir-hi *tarnadéla* a Besora com nom d'un vell i gros mas (XII, ape. 3). Documentat des d'antic: *Tarnadela*, a. 908, un dels vilars de Ridaura cit. entre *Felgars i Avet* («Abietos») (doc. p.p. *Hist. Lgd.* II); de nou *Tarnadela*, en doc. de 979, que *Cat. Car.* II, 167.9 publica i situa «al N. de Ripoll, en la mateixa vall». Encara que el centre del te. de Ridaura dista 14 k. de Besora, els termes es toquen, separats només per muntanyes. També hi identificaria jo una trilla: «trillam *Tomarellam*» d'una deïxa a l'Hospital citada per CCandi (*Mi. Hi. Cat.* II, 420): car hi ha bastants errors de còpia en aquests docs. i *Tom-* és fàcil que sigui mal llegit per *Tarnarella*, variant fonètica de *Tarnadella*.

Un altre derivat d'aquest tema em sembla ser *Tar-*⁶⁰

nàs, pda. muntanyenca, entre Torà i Llanera de Solsonès, que vaig recollir a les enquestes de tots dos pobles (XLVI, 99.22...); potser de **Ternars*, deriv. amb sufix collectiu; el cens de 1359 porta la lliçó *Ternes* a la veguèria de Cervera, arrenjerat entre localitats de l'Alt Urgell (*CoDoACA* XII, 55); potser per *Ternàs*, car és una llista plena d'errades de còpia.

Sembla haver-hi hagut un altre deriv. semblant, però de la variant en *-d-*, i prefix com en el v. *esdarn(e)-gar-se*. En les seves llistes de parr. del bisbat de Vic, S. XII, Pladevall llegeix *Esdarnads* n. 234, en el doc. III; amb variants (que en part seran per err. de còpia), *Esdanars* doc. II i *Esdarriads* doc. I (va entremig d'Aguilar de Segarra i Castelltallat),² per tant seria per allà (uns 12 k. ESE. d'aquella pda. de Llanera).

Hi ha paral·lisme, almenys curiós, amb un antic NL, bastant llunyà: *Coll Darnat* (o *d'Arnat*), prop de 50 k. més al NNO., llogaret entre la vall de La Vansa i Torà de Tost;³ ara bé, el lloc d'aquest coincideix amb el que havia d'ocupar (jutjant per les parr., entre les quals va enumerada) una parr. oblidada, entre les que arrenjara l'Acta C. Sd'Urg., any 839, ed. Pujol, n.º 67: *Ezérred*, amb variants *Ezdered* i *Etérrito*; com que aquesta última podia tenir *-t-* hiperlatinitzada, i junt amb *darna* hi ha var. vocàlica *derna*, potser la var. *-sd-* seria l'original, ara en part reduïda a *-d-*, i en part transposada en *dz = z*; i fóra prou concebible que hi alternessin *-RR-* i *-RN-*: coincidint així amb la forma moderna *Darnat*, i amb el duplicat *-rr/-rn-* de l'antiga parròquia de les llistes Pladevall; cert que en la forma de l'Acte de 839 sembla haver-hi una accentuació diferent: ¿postularíem llavors un duplicat morfològic EKSDÉRNITO-(-RR-)/EKSDARNATO-? Enginyosa combinació, però...

En un passatge del procés contra el batlle Pere de Palau, de Camarasa (Segre avall, a uns 70 quilòmetres de *Coll Darnat*) llegeixo un nom eclesiàstic «Santa Maria de *Valdernaç*» (en microfilm, text de 1295, ja p. p. CCandi, *Mi. Hi. Cat.* II, 171); hi ha diversos casos de la grafia *-ç* per *-ts* en aquest ms., de manera que podria estar per *Valls Darnats* 'fosses entretallades' (és clar que també podria ser un *Darnac* com el del Rosselló).

Hi ha encara algun homònim: *Pou Darnat* te. Cervera Mae. (segons l'inf. principal; el *poç dornat*: l'inf. més jove (XXVIII, 119); ho corromp en *Pou Hernal* (cf. *IGC*, 3º57 × 40º26).

Tornant al mot primitiu, dins aquesta arrel cèltica, en els parlars d'Oc el trobem viu encara i molt estès en ús apel·latiu: *darno* f. 'part' (d'una collita) (*TdF* I, 699), i amb derivats *darnà* «fendre, dividir»; Skok (*BbZRPPh.* XXVII, 21) ja va explicar a base d'aquest mot no sols *Darnacueille* de l'Aude, sinó els NLL *La Darne*, *Darne*, *Darnes* i *Le Derneliou* que recull d'un *Dict. Top.* de HLoire. Hi afegeixo *Caze-darnes* a l'Erau (470 hab., a 76 k. de l'estació de Bassenon, distr. Beziers). I molts en el Cantal; però aquí no sembla tractar-se de DARNÀ, car jutjant per les mencions antigues deuen venir d'un *DARNĪCĪS com l'em-